

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 1, januari 2021

Jaarvergadering Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Onze jaarvergadering hadden we gepland op dinsdag 19 januari 2021. Gezien de recente richtlijnen omtrent het corona-virus welke recentelijk zijn aangescherpt, hadden wij als bestuur besloten om de jaarvergadering te verplaatsen naar de maand maart 2021. Door de verdergaande maatregelen en richtlijnen omtrent het virus en het toch nog steeds hoge aantal besmettingen, doen wij als bestuur het voorstel om de jaarvergadering over 2020 schriftelijk te doen. Een ontzettende moeilijke beslissing omdat wij gaan voor het contact met onze leden en altijd uitzien naar onze jaarvergadering waarbij wij u als lid van de heemkundekring ontmoeten en met u van gedachten kunnen wisselen. Wij zien echter op dit moment geen andere reële mogelijkheid.

Hoe zien wij zo'n schriftelijke vergadering voor ons? Minimaal twee weken voor de geplande vergadering ontvangen jullie van ons de uitgewerkte vergadering. Dat wil zeggen dat de onderwerpen die behandeld worden in de jaarvergadering op schrift komen te staan zoals we dit anders mondeling hadden gedaan. Als voorbeeld het onderdeel "Financieel verslag 2020 van de penningmeester". In de behandeling van de vergadering wordt dan een nadere toelichting gegeven op de belangrijkste getallen en wat dit voor de vereniging betekent. Doordat een ieder de volledige vergadering van te voren op papier heeft, kan iedereen de vragen voor de geplande vergadering stellen en heeft het bestuur de gelegenheid om de vragen te beantwoorden. Mocht het dan zo zijn dat dit niet naar tevredenheid is, dan kan het bestuur in contact treden met de desbetreffende vragensteller.

Indien iemand niet akkoord gaat met het voorstel om de jaarvergadering schriftelijk af te werken, dan vragen wij u om dit vóór 8 februari 2021 kenbaar te maken via ons e-mailadres: dedrieheerlijkheden@gmail.com. Wij nemen dan contact met u op.

Het voorstel is om de jaarvergadering te houden op dinsdag 9 maart 2021. U ontvangt dan uiterlijk op maandag 22 februari 2021 de uitgewerkte jaarvergadering op papier met de daarbij behorende bijlagen. De agenda voor die jaarvergadering is als volgt:

Jaarvergadering dinsdag 9 maart 2021

Locatie: Schriftelijk

De agenda van deze jaarvergadering is als volgt.

- 1. Opening en welkom door de voorzitter**
- 2. Mededelingen en vaststellen agenda**
- 3. Verslagen 2020**
 - a. Jaarverslag 2020 van de secretaris
 - b. Financieel verslag 2020 van de penningmeester
 - c. Verslag kascommissie door Piet Maas en Piet Utens én verkiezing nieuwe kascommissie.
- 4. Bestuursverkiezing**
 - a. Aftredend volgens rooster zijn Marie Adriaensen en Toon van den Berg.
Marie Adriaensen stelt zich niet opnieuw herkiesbaar. Toon van den Berg stelt zich wel opnieuw herkiesbaar.
 - b. Verkiezing nieuwe bestuursleden. Het bestuur draagt Piet Maas voor als bestuurslid.
- 5. Jaarkalender 2021**
- 6. Diverse mededelingen door de voorzitter**
 - a. Voortgang inrichting locatie in Karkooi en opening
- 7. Rondvraag**

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 1, januari 2021

Ontvangen schenkingen

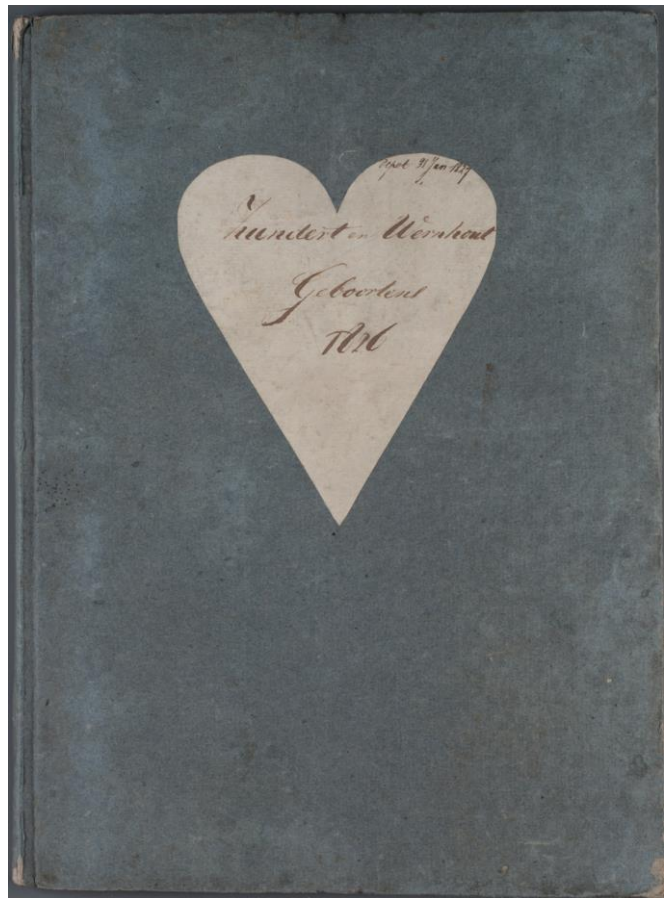
De afgelopen maand hebben wij diverse schenkingen ontvangen. Van Janus Mutsters, wijlen Jan Peeters en van broeder Christiaan van de Abdij Maria Toevlucht, hebben wij diverse bidprentjes gekregen. Van mevrouw Mertens diverse oorlogskranten en een aantal boeken en van Gerard Kuijpers het archief van het Wit-Gele Kruis van Rijsbergen. Van Tonny Jansen-Claassen hebben we een boek uit 1906 ontvangen over de Baronie van Breda. Dit boek was oorspronkelijk van Marinus de Wit. Waarvoor onze dank. Hebt u nog bidprentjes, foto's, documenten, boeken waar u geen raad mee weet, laat het ons weten via e-mail of neem contact op met een van onze bestuursleden.

Overleden

Op 2 december 2020 is Carla Ruighaver plotseling overleden. Carla heeft een aantal jaren de taalkundige correcties gedaan van de diverse edities van Het Land aan de Breede Aa. Door het bestuur is een condoleancekaart verstuurd naar de familie van Carla.

Het Land aan de Breede Aa

In april gaat onze 61e editie van Het Land aan de Breede Aa weer verschijnen. Dit keer komen er twee onderwerpen aan het bod te weten, dorpspompen in de gemeente Zundert en Persoonsnamen. Het eerste deel zal ingaan op de watervoorziening zoals deze vroeger was. Het tweede gedeelte gaat over de ontwikkeling van persoonsnamen (voornamen, familienamen) in zijn algemeenheid en in relatie met families in de gemeente Zundert.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 2, februari 2021

Jaarvergadering Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

De stukken voor onze jaarvergadering, welke dit jaar schriftelijk wordt gehouden, zijn inmiddels verstuurd naar alle leden. Of per e-mail of op papier voor diegene die geen e-mail hebben. In de stukken van de jaarvergadering wordt bij de behandeling van een aantal onderwerpen gevraagd of u wilt reageren indien u over bepaalde besluiten een andere mening hebt of stemming verlangt, of als u een vraag voor de rondvraag hebt. U kunt hiervoor nog reageren tot en met 27 februari 2021.

Door de vergadering zo te houden schrijven we hiermee letterlijk geschiedenis. Nog nooit is het voorgekomen dat een jaarvergadering niet door heeft kunnen gaan. De omstandigheden zoals ze op dit moment zijn, geven ons weinig keuzemogelijkheden. Alle leden hebben de mogelijkheid gehad om zich hierover uit te laten. Niemand heeft zich tegen het voorstel van een schriftelijke vergadering gekeerd.

Herplanting kruiseiken

Foto links Johan van Hassel en foto rechts Twan van Duijnhoven

In het najaar van 2019 zijn zowel te Wernhout op de grens met België (Lentsebaan/Tereik) als op de grens van Rijsbergen/Zundert (Oude Postbaan) twee eiken geplant. Dit in het kader van de heruitgave van het boek "Bijdragen tot de kennis der geschiedenis van Zundert en Wernhout" van Henri van der Hoeven. Deze twee eiken symboliseren de kruiseiken die hier in het verleden gestaan hebben. Beide eiken hebben het jaar 2020 niet overleefd. De eik te Wernhout (links op de foto) is geknakt als gevolg van de storm op 12 augustus 2020 en de eik op de grens van Rijsbergen/Zundert (rechts op de foto) heeft het niet gehaald als gevolg van de extreme droogte.

Foto's links en rechts Erwin Buiks.

De schenker van deze bomen, "Buiks Boomkwekerijen" uit Wernhout heeft als service beide bomen gratis vervangen, waarvoor onze dank. Deze herplanting heeft plaatsgevonden op 6 februari jongstleden. Tevens is gebleken dat op de plek waar de eik te Wernhout is geplant, vroeger een zogenaamde grenseik heeft gestaan en geen kruiseik. De bedoelde kruiseik heeft meer ten Noord-Oosten van Wernhout gestaan. Inmiddels is dit zowel op de plaquette bij de boom als op de website van de Heemkundekring gewijzigd. Daar is ook meer informatie te vinden over de kruiseiken onder de rubriek "Informatie, verhalen". Links het planten van de eik op de grens van Rijsbergen/Zundert en rechts de nieuw geplante eik te Wernhout.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 2, februari 2021

Kadastraal onderzoek

Vanuit een nieuw lid de heer Willem de Bruijn is het verzoek gekomen om meer informatie te zoeken over de boerderij waar zijn vader Toon de Bruijn (zoon van Willem de Bruijn en Kee Vriends) is geboren. Dit betreft Hoeve Ten Eynde op het toenmalige adres Pastoor van Vessemstraat 10. Het oorspronkelijke perceel bij het begin van het kadaster was Klein Zundert Sectie B nummer 729. In de hiernaast staande kadastrale kaart van circa 1832 is het perceel ingetekend met een rode lijn. De daarop staande drie gebouwen zijn bruin omlijnd. Onderaan de kaart is de "Klein Zundersche kerk en pastorie" gesitueerd. De weg waaraan Hoeve Ten Eynde was gelegen werd bij het begin van het kadaster nog "Weg van den Eldert naar K: Zundert" genoemd. Later werd dit de Pastoor van Vessemstraat.

De gegevens die Willem de Bruijn had aangeleverd waren dermate goed dat wij voor hem in staat waren om alle eigenaren te achterhalen vanaf circa 1832 tot en met de verkoop aan de gemeente Zundert. Dit laatste voor de realisatie van de nieuwbouwwoningen aan de Pastoor van Vessemstraat.

Mocht u meer willen weten over de historie van uw woning of het perceel waarop uw woning staat, stuur dan een e-mail naar het secretariaat van de Heemkundekring en wij nemen contact met u op om te bekijken wat wij voor u kunnen betekenen.

Het Land aan de Breede Aa

Hoeveel dorpspompen hebben de huidige plaatsen van de gemeente Zundert gehad en waar stonden deze? Welke zijn de meest voorkomende namen in de periode van 1811 tot en met 1920 en werden familienamen bedacht toen Napoleon de Burgerlijke Stand in 1811 in Nederland invoerde? Dit en nog meer informatie zal te lezen zijn in de 61e editie van Het Land aan de Breede Aa. Deze zal waarschijnlijk eind april 2021 bij u in de brievenbus liggen.

Overlijdens in een gezin

Door Twan van Duijnhoven

Tijdens het zoeken naar namen in de gemeente Zundert stuitte ik per toeval op een behoorlijke trieste gebeurtenis. Nu was het zo dat in vroegere tijden er veel kinderen op vroege leeftijd overleden, maar binnen dit gezin was het toch wel heel erg raak.

Antonius Aerts zoon van Petrus Aerts en Cornelia van Bedaf huwde op 15 april 1858 te Princenhage met Antonetta Lambregts. Binnen twee jaar (op 1 februari 1860) overleed zijn echtgenote Antonetta. Hij hertrouwde te Rijsbergen op 27 februari 1862 met de 25-jarige Catharina van den Broek. Uit dit gezin werden 8 kinderen geboren.

Het najaar 1886 was voor dit gezin een dramatische periode. Vanaf 7 september 1886 tot en met 25 november 1886 overleden maar liefst vijf van hun acht kinderen en wel in de leeftijden van 6, 13, 15, 17 en 21 jaar. Heel opmerkelijk wat dit gezin meemaakte, binnen 2,5 maand vijf sterfgevallen.

Wij als Heemkundekring hebben nooit kunnen achterhalen wat de doodsoorzaken van deze vijf sterfgevallen waren. Heerste er misschien een ziekte in de familie, we weten het niet. Misschien dat iemand iets weet vanuit de overlevering. Mocht u iets weten dan kunt u dit via het secretariaat ons laten weten.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 3, maart 2021

Jaarvergadering Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

De jaarvergadering over het jaar 2020 houden we dit jaar schriftelijk. Alle leden zijn in de gelegenheid geweest om te reageren op de stukken die wij toegestuurd hebben. We hebben een aantal reacties gekregen met name op de volledigheid van de stukken en dat we op deze wijze een goede oplossing hebben gevonden voor die jaarvergadering.

Er is één reactie gekomen met een paar kleine tekstuele aanpassingen, welke wij inmiddels hebben aangepast en waarvoor dank. Er zijn twee reacties gekomen om zich beschikbaar te stellen voor de kascommissie voor het jaar 2021. Dit zijn Jan Aarts uit Rijsbergen en Jack Roelands uit Zundert. Het bestuur heeft ervoor gekozen om Jack Roelands in de kascommissie van 2021 zitting te nemen en Jan Aarts in de kascommissie van 2022 in plaats van Piet Utens die in 2021 voor het laatst in de kascommissie zit. Ten aanzien van de herbenoeming van Toon van den Berg als lid van het bestuur en de toetreding van Piet Maas tot het bestuur, zijn geen bezwaren of opmerkingen gekomen. Van Marie Adriaensen gaan wij na zes jaar bestuurslid te zijn geweest, afscheid nemen. Dit gaan we formeel doen op 9 maart. Op een later tijdstip wanneer we weer meer mogen en kunnen, nemen we informeel op gepaste wijze afscheid van Marie om haar te bedanken voor de afgelopen zes jaren.

Het bestuur komt op 9 maart 2021 middels een Teams-meeting bij elkaar om de diverse besluiten formeel te bekrachtigen en daarmee is dan de jaarvergadering over 2020 afgerond. Een bijzonder manier om een jaarvergadering te houden, maar er zijn sinds vorig jaar maart wel meer dingen heel bijzonder.

Huisvesting in de Karkooi

De laatste maanden is er heel hard gewerkt om alles netjes op orde te krijgen. Recentelijk heeft S-computers uit Rijsbergen de diverse ICT-apparatuur geleverd. De komende tijd worden de diverse bestanden vanuit de persoonlijke computers overgezet en dan kunnen de diverse vrijwilligers verder aan de slag. Aan de slag met het inventariseren, scannen, categoriseren en meer van dat soort werkzaamheden. Helaas kunnen we nog geen grote groepen mensen ontvangen in onze locatie. Ook hebben we nog geen idee wanneer een opening kan plaatsvinden. Wij verwachten zelf dat dit pas na de zomerperiode zal zijn.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 3, maart 2021

Overlijdens in een gezin (deel 2)

door Twan van Duijnhoven

In onze vorige nieuwsbrief hebben we een oproep gedaan naar het wel trieste geval bij de familie Aerts. Er waren binnen dat gezin vijf kinderen overleden in een periode van 2,5 maanden. We hebben één reactie hierop ontvangen en wel van Cor Kerstens uit Etten-Leur. Hij heeft ons op het goede spoor gezet. De overlijdens waren te wijten aan een zeer besmettelijke keelziekte (difteritis). In de diverse landelijke kranten werd hiervan ook melding gemaakt.

Te Zundert (N.-B.) heerscht sedert eenige weken vrij hevig besmettelijke keelziekte (difteritis). De ziekte komt vooral voor bij kinderen.

Het eerste krantenbericht is van 19 september 1886 in het "Algemeen Handelsblad" die melding maakt van de besmettelijke keelziekte.

ZUNDERT, 17 Sept. De keelziekte neemt hier schrikwekkend toe; reeds zijn zeven kinderen aan de gevolgen overleden.

De tweede melding is ook van 19 september 1886 en dan in "De Grondwet". Hierbij wordt tevens aangegeven dat er al zeven kinderen aan de keelziekte zijn overleden.

ZUNDERT, 6 Nov. De besmettelijke keelziekte, die sedert eenigen tijd te Wernhout heerschte, mag als geweken beschouwd worden. Den heer dr. W. F. Switser alhier, die tijdens de plaag steeds met voorbeeldigen ijver werkzaam was, komt hiervoor alle lof toe.

In "De Grondwet" van 11 november 1886 wordt gemeld dat de ziekte onder controle is. Uit de burgerlijke stand van 1886 blijkt dat in Zundert (inclusief Wernhout, Klein Zundert en Achtmaal) vanaf 13 augustus 1886 tot en met 6 november 1886, er 26 kinderen jonger dan 22 jaar zijn overleden. Of dit allemaal vanwege de keelziekte is staat in het overlijdensregister niet vermeld. En helaas zijn er van de gemeente Zundert geen zogenaamde doodsverklaringen van de gemeente-arts in het archief.

ZUNDERT, 29 Nov. Het bericht van sommige bladen omtrent de keelziekte is wat voorbarig geweest, daar die ziekte in verre na niet geweken schijnt. Donderdag jl. had bij den landbouwer A. Aarts, op de Bakkebrug, het vijfde sterfgeval ten zijnen huize plaats, waaronder 2 groote zonen. Op het oogenblik is de 23-jarige oudste dochter, naar men zegt, ook al door de ziekte aangetast, waarvan voorzeker weer het ergste moet gevreesd worden. De droefheid der ouders is niet te beschrijven. Ook is op Egeldonk een 17-jarige dochter van den steenbakker Kennis verleden week aan de ziekte overleden.

In een krantenbericht van 2 december 1886 welke in "De Grondwet" stond, wordt gemeld dat het vorige bericht toch wat voorbarig was. En tevens wordt in dat bericht melding gemaakt van de vijf sterfgevallen in het gezin van Antonius Aerts en Catharina Aerts-Van den Broek. Stond de teller op 6 november 1886 nog op 26 kinderen, nadien zijn er in 1886 nog 9 kinderen overleden, waarmee de teller op 35 kwam. Of de desbetreffende keelziekte hiervan de oorzaak was, is niet te achterhalen. Het aantal was echter wel extreem veel. In de periode vanaf 1 januari 1886 tot en met 12 augustus 1886 zijn er "maar" 4 kinderen jonger dan 22 jaar overleden.

Die keelziekte moet waarschijnlijk een grote impact gehad hebben op de bevolking van de gemeente Zundert. Het aantal sterfgevallen van kinderen jonger dan 22 jaar in de gemeente Rijsbergen was minimaal en daar heeft waarschijnlijk de ziekte niet geheerst.

In 1887 lijkt het of de ziekte nog steeds niet is opgelost. In de maanden januari en februari 1887 overlijden nog eens 8 kinderen jonger dan 22 jaar. Daarmee komt in een tijdsbestek van 7 maanden de teller op 42 kinderen te staan. Een hele trieste gebeurtenis in de gemeente Zundert.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 4, april 2021

Berichten van de vereniging

Inmiddels heeft het bestuur van de Heemkundekring De Drie Heerlijkheden het jaarverslag 2020 vastgesteld. Hiermee is het jaar 2020 voor ons definitief afgerond en kunnen wij ons weer richten op de toekomst.

In 2020 hebben we weinig kunnen organiseren. In onze jaarvergadering hadden we aangekondigd dat we voor onze leden daarom iets extra's zouden gaan doen. In het weekend van 27 maart hebt u een attentie ontvangen ter compensatie voor de weinige activiteiten konden organiseren. Wij wensen u hele fijne paasdagen en we hopen dat wij u binnenkort weer kunnen ontmoeten als het mogelijk is activiteiten te organiseren. Ook de activiteiten die wij hadden gepland in 2020 bij de heruitgave van het boek van Henri van der Hoeven, kunnen op dit moment nog niet gepland worden. De wandelingen, de verhalen, de tentoonstelling en het schieten om de Gemeentekoning gaan nog een keer georganiseerd worden. Wanneer is op dit moment nog niet duidelijk.

Historische plaatjes gemeente Zundert

De heemkundekring is benaderd door de Albert Heijn uit Zundert en de Plus uit Rijsbergen. In samenwerking met het bedrijf Tomorrow, worden door deze beide winkels acties opgezet voor het verzamelen van historische plaatjes. Beide acties gaan plaatsvinden in 2022. Wij als heemkundekring gaan hiertoe de foto's en de bijbehorende teksten aanleveren. Voor Albert Heijn zijn dat foto's die betrekking hebben op de plaatsen Achtmaal, Klein Zundert, Wernhout en Zundert. Bij de Plus komen foto's van Rijsbergen in de boeken. Klanten van deze winkels ontvangen bij besteding van € 10 een mapje met daarin vier stickers met historische plaatjes. De boeken om ze in te plakken worden gratis verstrekt door de winkels. Deze actie is vergelijkbaar met de voetbalplaatjes van de Moerse Boys uit Zundert en VVR uit Rijsbergen, door beide winkels gehouden.

Wij zijn op zoek naar leden die hier aan mee willen helpen. Foto's uitzoeken, bijbehorende tekst schrijven, scannen en meer van dat soort activiteiten. Als je hier interesse in hebt, stuur dan een berichtje naar het e-mailadres van de heemkundekring (dedrieheerlijkheden@gmail.com) of neem contact op met een van onze bestuursleden.

Ontvangen schenkingen

De afgelopen maanden hebben wij diverse schenkingen ontvangen. Van Mevrouw van Alphen uit Zundert en Piet van den Bemd uit Rijsbergen hebben we diverse bidprentjes ontvangen. Van Christ Balemans diverse oude Zundertsche Couranten uit de periode van de tweede wereldoorlog. Van Marc Rombouts hebben we diverse blauwdrukken ontvangen van onder andere de melkfabriek St. Jozef en het jongenspatronaat te Rijsbergen. Van Gerard Kuijpers hebben wij het archief van het Wit-Gele Kruis ontvangen. Van Piet Maas hebben we het archief van de EHBO Rijsbergen ontvangen. Van mevrouw Winkenijs het archief en vaandels van de Zundertse Vrouwenbond.

Heb u nog interessante documenten zoals boeken over de gemeente Zundert of geschreven door Zundertenaars, foto's of bijvoorbeeld archiefstukken van een vereniging. Wij zijn hierin bijzonder geïnteresseerd om zodoende nog meer over onze geschiedenis vast te leggen. U kunt hiervoor contact opnemen met het secretariaat of een van onze bestuursleden.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 4, april 2021

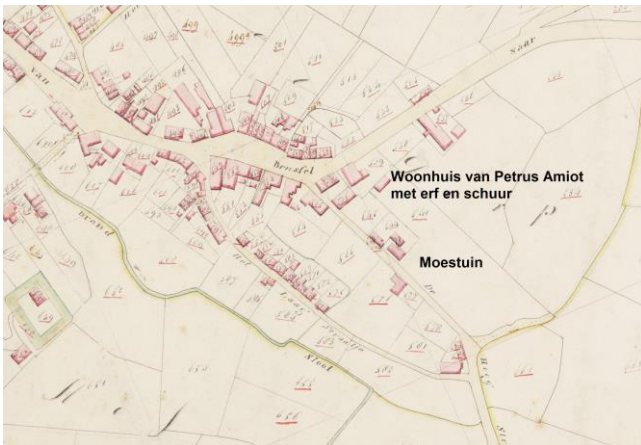
Streekroman en familiechroniek van Ad de Klerk

Ongeveer half mei 2021 verschijnt de streekroman en familiechroniek, "Het Geheim van de Buisse Heide" geschreven door Ad de Klerk. Het afgelopen jaar gaf voor Ad veel ruimte om de details af te ronden en de drukker aan het werk te zetten. De uitgave zal slechts eenmalig zijn, zodat een redelijk inzicht in de belangstelling gewenst is. Vind U het leuk om een exemplaar in bezit te krijgen, stuur dan vóór 1 mei een e-mail naar: aklerk@home.nl. Meerdere stuks is natuurlijk ook mogelijk. De kostprijs voor deze streekroman is € 12,50 zonder eventuele verzendkosten. Betaling gebeurt bij aflevering.

Bijzondere vondst van ruim 100 jaar oud

door José Buiks-Hendrickx

Tijdens een verbouwing van een woning aan de Hogestraat 11 te Rijsbergen werd een bijzondere vondst gedaan van ruim honderd jaar oud. Wat was deze vondst? Eerst een stukje geschiedenis.

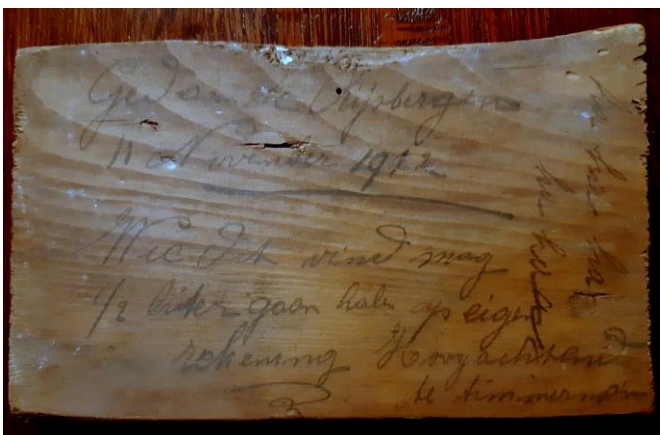

Kadastrale kaart 1832, sectie H.

Huidig huizen aan de Hogestraat 11(links) en 13 (rechts)

Op de locatie Hogestraat 11 en 13 heeft niet altijd een huis gestaan. Voorheen was dit een moestuin welke behoorde bij het voormalige huis van Petrus Amiot, huidig adres Sint Bavostraat 90. Die moestuin was 8.980 m² groot en liep vanaf het huis helemaal door naar waar nu het Kennedyplein is en grensde ook aan de huidige Hogestraat. In die moestuin is op de huidige locaties Hogestraat 11 en 13 in het midden van de 19^e eeuw een huis gebouwd welke later weer afgebroken is. Later zijn daar weer nieuwe huizen gebouwd. Beiden panden zijn recentelijk verkocht en daarmee werd Floris Voesenek de eigenaar van de woning aan de Hogestraat 11 en de familie Weijgers van Hogestraat 13.

Tijdens de verbouwingswerkzaamheden werd het hiernaast getoonde plankje met opschrift gevonden. Op dit plankje is te lezen:

"Gedaan te Rijsbergen 11 november 1912. Wie dit vind mag ½ liter gaan halen op eigen rekening. Hoogachtend de timmerman

rechts staat geschreven: **ha,ha,ha,ha,ha**

Het aanbrengen van een inscriptie of opschrift is een oud gebruik, vooral timmermannen waren er actief in.

Info: Floris Voesenek, Kees Lieshout, Jos van Kuijk en Bert van Meer.

Foto's: Floris Voesenek en José Buiks-Hendrickx.

Bronnen: Kadaster, BHIC.

Meer over deze vondst en de locaties Sint Bavostraat 90 en Hogestraat 11 en 13 is te vinden op onze website op: <https://www.dedrieheerlijkheden.nl/verhalen/bijzondere-vondst-van-bijna-100-jaar-oud/>

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 5, mei 2021

Emballage box bij de Plus

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden gaat aan de slag met het maken van het verzamelboek Historische plaatjes uit Rijsbergen voor supermarkt de Plus in Rijsbergen. Voor de maand mei heeft de Plus haar emballage box opengesteld voor Heemkundekring De Drie Heerlijkheden. Als u bij de Plus winkelt en u levert uw lege flessen in, dan kunt u een extra donatie doen door de emballage bon te deponeren in de brievenbus bij de emballage box. De opbrengst van deze emballage bonnen komt ten goede aan Heemkundekring De Drie Heerlijkheden.

Deze brievenbus hangt rechts naast de emballage box.

Het Land aan de Breede Aa

Door omstandigheden zoals onder andere het gesloten zijn van het Regionaal Archief te Bergen op Zoom, komt in de komende editie van Het Land aan de Breede Aa niet het onderwerp "Zundertse namen" aan de orde. Door diverse beperkingen bleek dit voor nu nog niet mogelijk te zijn. Dit onderwerp zal in een latere editie aan bod komen. Dit is ook de reden dat de komende editie een maandje later zal komen. Dus niet in de maand april, maar in de tweede helft van de maand mei.

Oude edities Het Land aan de Breede Aa

Er zijn nog steeds oude edities van Het Land aan de Breede Aa voorhanden. Deze zijn te koop voor € 5 per stuk. Hebt u belangstelling voor een of meerdere edities, mail dit dan naar het secretariaat.

Nr	Maand	Jaar	Hoofdtitel
26	Oktober	2003	150 jaar Zundert & van Gogh
32	Oktober	2006	Panden, bewoners en beroepen Wernhout
33	April	2007	Vrouwen in Begga's Hof
35	April	2008	Het weldoenerskerkhof Rijsbergen
37	April	2009	Elk bidprentje heeft een ziel
38	Oktober	2009	Gedenkteken en monumenten in gemeente Zundert
39	April	2010	Buurtschap de Moeren en zijn bewoners
40	Oktober	2010	Dialect is "in"
41	April	2011	Gelezen in oude kranten
43	April	2012	De grens, Tot daar en verder
45	April	2013	Brandweer gemeente Zundert
46	Oktober	2013	Zundertse mensen een eeuw oud
47	April	2014	Maria hof
48	Oktober	2014	Onze vrijheid moeten we blijven herdenken
50	Oktober	2015	Middelseeuwse structuur van Rijsbergen en Zundert
52	Oktober	2016	Het Hof te Rijsbergen, deel 1
53	April	2017	Het Hof te Rijsbergen, deel 2
54	Oktober	2017	Vrede Oord

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 6, augustus 2021

Historische plaatjes actie Plus te Rijsbergen en Albert Heijn te Zundert

In de vorige nieuwsbrieven hebben wij gemeld dat wij benaderd zijn voor het verzamelen van foto's met bijbehorende tekst voor de verzamelboeken Historische plaatjes uit Rijsbergen (PLUS) en uit Zundert (Albert Heijn). Inmiddels is de hiervoor opgerichte werkgroep actief gezamenlijk aan de slag gegaan. Eerst mooie afwisselende categorieën bepalen, verdelen van de taken en dan het zoeken naar foto's die het verhaal van de categorie 'verteld'. Daarbij komen de bekende foto's voorbij die we al vaker gezien hebben, maar vooral ook 'nieuwe' oude foto's.

De werkgroep aan de slag in onze eigen ruimte in de Karkooi

De PLUS in Rijsbergen heeft de opbrengst van de emballage box in de maand mei geschonken aan de Heemkundekring. Dit heeft een mooi bedrag van € 155 opgebracht wat wij goed kunnen gebruiken voor onze activiteiten. Ook de Albert Heijn gaat op een later tijdstip hun emballage box openstellen voor de Heemkundekring.

Inmiddels zijn we met de werkgroep volop bezig. De eerste foto's en verhalen worden nu gemaakt. Als alles volgens planning loopt zal de actie van de PLUS gestart worden in februari 2022 en die van Albert Heijn in juni 2022.

Een hele mooie actie van beide supermarkten waarbij prachtige verzamelboeken gemaakt worden.

De werkgroep bestaat uit: Cor Mathijssen, Janus Vriens, Toon van den Berg, Ad van Hassel, Ed de Bakker, Piet Maas, Cees Mathijssen, Cees Jacobs, José Buiks-Hendrickx en Twan van Duijnhoven.

De foto's komen niet alleen van de Heemkundekring. Er komen ook diverse foto's uit privécollecties van onder andere de leden van de werkgroep, Ben Steffen, Arjan Bakx en Charles Luijten waarvoor wij heel erg dankbaar zijn.

Ontvangen schenkingen

De laatste maanden hebben wij zeer veel schenkingen mogen ontvangen. Hieronder een lijst van de schenkingen welke wij tot en met juni 2021 hebben ontvangen, waarvoor onze dank.

Fam. Peeters: bidprentjes, serie streekarchief Nassau-Brabant en 23 plakboeken met krantenknipsels

Mike in 't Groen: luchtfoto's van Rijsbergen, jaargangen GensNostra en kadastrale kaart Rijsbergen

Piet Maas: Missale Romanum, origineel altaar kerkboek

Fam. Kroezen: diverse boeken over Zundert en corsoprogrammaboekjes

Marian Snellen-Roks: Foto's en horecadiploma's café 't Hoekse, jaarboek 1946

Marian Cosijn: haar boek 'mijn CVA..'

Marjo van Meer: enkele oude uitgaven van Het Land aan de Breede Aa

Els van Oudheusen: diverse boeken over Zundert, ansichtkaartjesboekje Corso

Ria Tilborghs: krantenknipsels over Wernhout

Jan Bastiaansen: diverse jubilea boeken verenigingen Rijsbergen en omgeving, clubblad Sporting Oekel, 50 jaar wielerveen, getuigschrift militaire dienst 1914

Daarnaast hebben we diverse bidprentjes ontvangen van: Frans Luijten, Fam. Van Rossum-Verdonk, Fam. Wouters, Fam. Verheijen, Mevr. V.d. Kloot-Voeten, Louis de Bruijn en Fam. Kruitbosch.

Heb u nog interessante documenten zoals boeken over de gemeente Zundert of geschreven door Zundertenaren, foto's of bijvoorbeeld archiefstukken van een vereniging. Wij zijn hierin bijzonder geïnteresseerd om zodoende nog meer over onze geschiedenis vast te leggen. U kunt hiervoor contact opnemen met het secretariaat of een van onze bestuursleden.

***Lezing: Verhalen, sagen, legenden in de natuur door Rinie Kerstens uit Erp
23 september 2021 in zaal Schuttershof te Klein Zundert***

Eindelijk is het weer zover dat we een lezing kunnen organiseren. Tenminste als de situatie niet gaat verslechteren. Deze keer een lezing door Rinie Kerstens uit Erp over Verhalen, sagen en legende die zich afspeelde in natuur.

Een naar de bladeren van de eik grijpende duivel. Een van de verhalen betreft de eik die 's winters de bladeren niet verliest en de rol die de duivel in dit verhaal speelt

De natuur

Zolang mensen bestaan hebben ze interesse gehad voor de natuur. In het verre verleden moesten mensen het doen met wat ze zagen en meemaakten, veel kennis was er nog niet. Ze leefden echt middenin de natuur en waren er heel afhankelijk van. Er zijn veel verhalen ontstaan. Verhalen over planten, paddenstoelen, dieren. Vooral de soorten met een wat vreemd, merkwaardig of bijzonderlijk uiterlijk waren onderwerp van die verhalen. Ook speelden geloof en bijgeloof een heel grote rol. Het gaat over duivels en heksen, kabouters en elfjes.

Luguber en Sprookjesachtig

Sommige verhalen hebben te maken met de angst die mensen hadden voor natuurverschijnselen, andere zijn daarentegen heel sprookjesachtig. Allemaal vertelsels die ons nu een glimlach ontlokken. De verschillende verhalen vertellen ons iets over hoe mensen vroeger stonden tegenover de natuur en natuurverschijnselen. Ze laten ons ook met andere ogen kijken naar de natuur. Ze vestigen de aandacht op details die wij vaak niet opmerken. Ze vertellen ons over planten, dieren, paddenstoelen, maar ook over mensen.

Deze lezing vindt plaats op **donderdag 23 september 2021**. De aanvang van de lezing is **19.30 uur in de zaal van Schuttershof te Klein Zundert**. De zaal is vanaf 19.00 uur open.

Extra editie Het Land aan de Breede Aa

Sedert de start van onze halfjaarlijkse uitgave Het Land aan de Breede Aa hebben wij de kroniek van de gemeente Zundert hierin geplaatst. Hiermee zijn we gestopt in het najaar van 2017. Op dat moment was er even niemand die deze kroniek bij wilde houden. Inmiddels zijn we gestart met het inhalen van de periode 2017 tot en met heden. Voor de toekomst zijn wij nog op zoek naar een lid van de Heemkundekring die deze kroniek wil gaan bijhouden. Hebt u interesse of vragen hierover, stuur dan een berichtje naar: dedrieheerlijkheden@gmail.com of spreek een van onze bestuursleden hierover aan.

De kronieken vanaf juni 1991 tot en met februari 2001 staan in de editie 1 tot en met editie 20. Wij hebben al deze kronieken gekopieerd en verzameld in één boekje. Dit gratis boekje van ruim 80 bladzijden krijgen alle leden zo rond begin september thuis bezorgd. Hiermee hebt u een mooi naslagwerk van de diverse gebeurtenissen in onze gemeente.

Gemeentekoning verschiëting

Vanwege de uitbraak van de corona-pandemie heeft het uitgebreide feestprogramma rondom de heruitgave van het boek "Bijdragen tot de kennis der geschiedenis van Zundert en Wernhout" van Henri van der Hoeven, niet plaats kunnen vinden. In samenspraak met Stichting Hooghe Heerlijkheid Wernhout en de gildes in de gemeente Zundert, is besloten om het evenement "Gemeentekoning verschiëting" volgend jaar te laten plaatsvinden. Een definitieve datum is er nog niet, maar dit zal in de zomer van 2022 plaatsvinden. Wij houden u via onze nieuwsbrieven op de hoogte.

Rabobank ClubSupport

Ook dit jaar gaat Rabobank De Zuidelijke Baronie ons weer ondersteunen, zowel maatschappelijk als financieel. Financieel met de ClubSupport. Hoe meer stemmen we krijgen, hoe groter het bedrag wordt wat zij aan onze vereniging gaan overmaken. We hebben dus jullie hulp nodig. Breng a.u.b. een stem uit op onze vereniging. Dat kan via de Rabo Bankieren App (bij service, algemeen/lidmaatschap) of via de website van de Rabobank.

Wij rekenen op uw steun. Alvast dank daarvoor.

Ontvangen schenkingen

De laatste maanden hebben wij zeer veel schenkingen mogen ontvangen. Hieronder een lijst van de schenkingen welke wij tot en met juni 2021 hebben ontvangen, waarvoor onze dank.

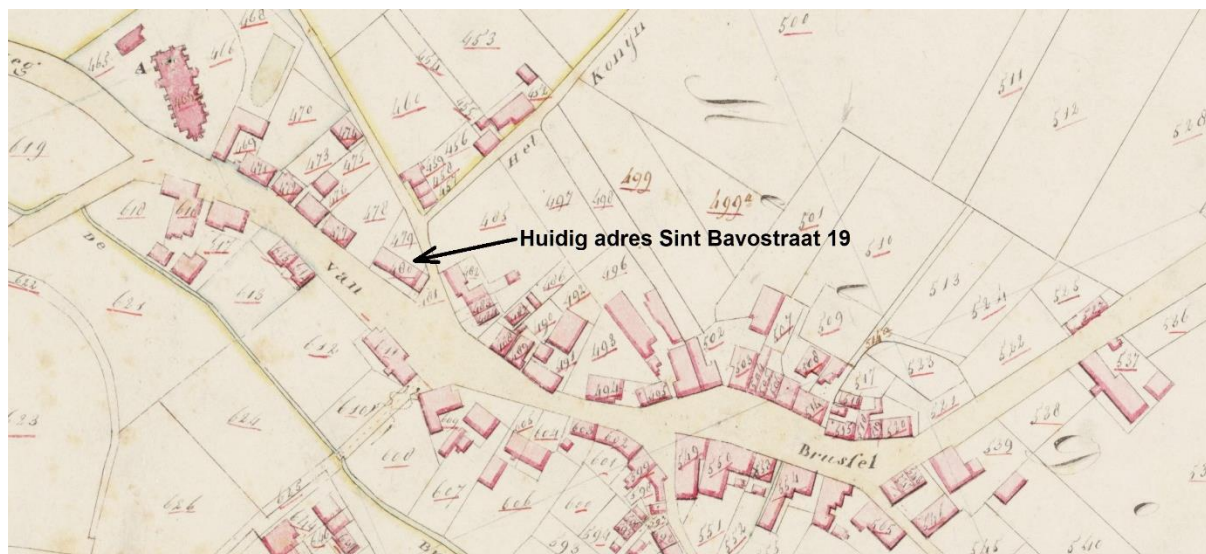
Jan Bastiaansen	: getuigschrift uit 1914, diverse manuscripten van Frans Haest
Ed de Bakker	: 5 boeken over Breda
Kees Lieshout	: 16 CD's met bidprentjes, rouwbrieven, statief voor fototoestel
Marjo Domen	: krantenknipsels, programmaboekjes kindercorso
Marie Adriaensen	: oude exemplaren Breede Aa, stukken ruilverkaveling, diverse boeken
Trees van der Wouw	: boek over Vincent van Gogh
Fons Havermans	: diverse boeken gerelateerd aan de Abdij Maria Toevlucht, uitvaartboek
Mevr. Van Dijck-Raats	: boek over 700 jaar West-Brabant
Els van Outheusden	: boek van Van der Hoeven

Heb u nog interessante documenten zoals boeken over de gemeente Zundert of geschreven door Zundertenaren, foto's of bijvoorbeeld archiefstukken van een vereniging. Wij zijn hierin bijzonder geïnteresseerd om zodoende nog meer over onze geschiedenis vast te leggen. U kunt hiervoor contact opnemen met het secretariaat of een van onze bestuursleden.

Drogisterij Hessels in Rijsbergen maakt plaats voor appartementen

Bijdrage van Twan van Duijnhoven

Op 24 augustus 1888 huwde in Rijsbergen de in Made en Drimmelen geboren Bastiaan Hessels met de in Rijsbergen geboren Elizabeth Magielsen. Zij was de dochter van Franciscus Magielsen en Maria Christina Brosens. Met dit huwelijk werd de basis gelegd voor meer dan 125 jaar Hessels aan het huidige adres Sint Bavostraat 19 in Rijsbergen. Na hun huwelijk vestigen Bastiaan en Elizabeth zich in Rijsbergen.

Kadastrale kaart uit circa 1832 waarop de smederij van Pieter Magielsen staat op huidig adres Sint Bavostraat 19.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 7, oktober 2021

Franciscus Magielsen was de zoon van Petrus Magielsen die reeds in 1821 een smederij had op dat adres. Hij zette het bedrijf van zijn vader voort. Franciscus en zijn echtgenote Maria Brosens kregen vier kinderen, drie dochters en één zoon. Hun zoon Lodewijk, ook hoefsmid, overleed echter al op 23 jarige leeftijd. Door het huwelijk van hun dochter Elizabeth met Bastiaan Hessels werd de smederij toch voortgezet en wel door Bastiaan Hessels. De belangrijkste werkzaamheden waren het beslaan van de paarden en het aanbrengen van ijzeren banden rond de houten wielen van de karren. Daarnaast runde ze ook nog een kleine winkel waarin zij knopen, band, sajete en dergelijke verkochten. Bastiaan en Elizabeth kregen drie kinderen. Vlak na de geboorte van hun derde kind overleed in september 1891 moeder Elizabeth. Bastiaan hertrouwde ongeveer 1,5 jaar later met Louisa Maria Dimphena Magielsen, de oudere zus van Elizabeth. Uit dit huwelijk kwamen geen kinderen. Na verloop van tijd leerde zoon Ludovicus het vak van (hoef)smid en werkte samen met zijn vader in de smederij.

Vader Bastiaan Hessels en zoon Ludovicus Hessels voor hun smederij, circa 1910.

In 1915 nam Ludovicus het bedrijf van zijn vader over. Hij was intussen getrouwd met de ook in Rijsbergen geboren Christina Catharina Angelina Magilse. In 1925 werd het oude pand afgebroken. Er kwam een woning, winkel en smederij voor terug. In de winkel werden ijzerwaren, land- en tuinbouwgereedschappen en huishoudelijke artikelen verkocht.

Uit het huwelijk van Ludovicus en Christina werden acht kinderen geboren. Hun zoon Henricus Leonardus Antonie (Henny) vestigde zich rond 1954 naast het pand van zijn vader als loodgieter. Dit was de basis voor het huidige Installatiebedrijf Hessels welke op dit moment is gevestigd op Sint Bavostraat 17. Hun andere zoon Adrianus Johannes (Janus) zette het bedrijf van zijn vader Ludovicus voort. Vrij snel daarna werd de winkel uitgebreid en vernieuwd en werden drogisterijenartikelen en speelgoed in het assortiment opgenomen. Het werk in de smederij liep terug doordat het beslaan van paarden, maar ook het gebruik van karren sterk was teruggelopen. Janus trouwde in 1954 met Petronella Maria Cornelia Johanna Goossen. Hun zoon Ludovicus (Louis) geboren in 1957 nam in 1981 het bedrijf van zijn vader over en werd hiermee de vierde generatie Hessels die het bedrijf runde. Samen met zijn vrouw Yvonne besloten zij om de smederij te sluiten en zich volledig te richten op de winkel. De ruimte van de smederij werd bij de winkel betrokken en het assortiment werd behoorlijk uitgebreid met diverse dagelijks benodigde artikelen.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 7, oktober 2021

Op onderstaande foto staan links de winkel en de woning van Janus Hessels. Voor de winkel staan diverse artikelen op de stoep uitgestald. Het gebouw rechts op de foto werd de laatste jaren door Henny Hessels gebruikt als werkplaats en magazijn van zijn loodgietersbedrijf. In 1975 is dit pand gesloopt bij de reconstructie van de Sint Bavostraat.

Na het sluiten van het postkantoor in Rijsbergen vestigde er de winkel van Hessels begin jaren negentig een postagentschap. Louis en Yvonne gingen met hun tijd mee en wijzigden ook het assortiment wanneer dat nodig was. Het speelgoed en de schrijfwaren verdwenen en daar kwamen uitgebreidere drogisterijartikelen voor terug. Ook kon men er terecht voor het maken van pasfoto's.

Drogisterij Hessels in 2012 (foto Kees Wittenbols).

Na het overlijden van Louis in januari 2015 heeft zijn echtgenote Yvonne de winkel nog bijna twee jaren voortgezet, maar uiteindelijk besloot ze om de winkel te sluiten. In november 2016 werd de winkel gesloten. Dit was het einde van een lange geschiedenis van meer dan 125 jaar Hessels op het huidige adres Sint Bavostraat 19 te Rijsbergen.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

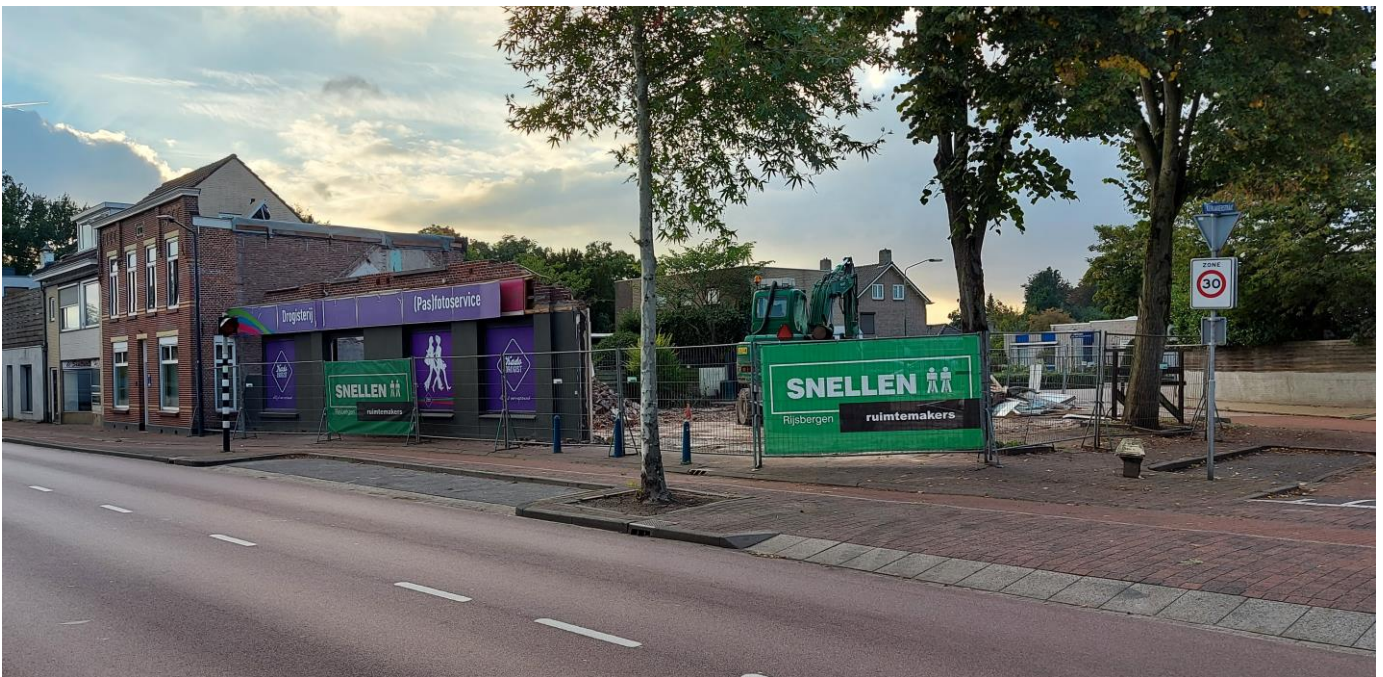
Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 7, oktober 2021

Op dit moment wordt het pand gesloopt en gaat dit plaats maken voor appartementen. Vele Rijsbergenaren zijn in hun leven ooit in de smederij en/of winkel van de familie Hessels geweest en denken met veel plezier terug aan de service en de klantvriendelijkheid die men daar aantrof.

1 oktober 2021. Voorkant en achterkant van de drogisterij welke wordt gesloopt (foto: Twan van Duijnhoven)

7 oktober 2021. De laatste resten van de drogisterij. Volgende week is het kaal. (foto: Twan van Duijnhoven)

Bronnen:

Ondernemend Rijsbergen, Heemkundekring De Drie Heerlijkheden, Jose Buiks-Hendrickx
Hessels: van smederij tot drogisterij, Zundertse Bode van 5 oktober 2016, Mieke van Meer
Genealogie van Bastiaan Hessels beschikbaar gesteld door Kees Lieshout

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 8, november 2021

Lezing: De vergeten slag bij Hoogstraten in 1814 door Ron van Dijck Maandag 15 november 2021 in zaal Het Wapen van Zundert te Zundert

Het is eigenlijk vreemd dat bijna niemand in de gemeente Zundert ooit heeft gehoord over de Slag bij Hoogstraten die hier net over de grens plaats vond op 11 januari 1814. Voor dat die slag plaatsvond, waren in de koude winter van 1813-1814 in de streek onder Breda en boven Antwerpen, Herentals en Turnhout al regelmatig schermutselingen geweest tussen het Franse leger van Napoleon en de geallieerde troepen. Ron van Dijck zal voor Heemkundekring De Drie Heerlijkheden op maandag 15 november een lezing houden over deze vergeten veldslag. Hij zal daarbij ook extra aandacht geven aan wat er in onze streken te merken was van deze veldslag waarbij aan beide zijden honderden doden vielen en een veelvoud aan gewonden te betreuren was. Het Pruisische leger van generaal von Bülow bijvoorbeeld viel vanuit Zundert/Wernhout tegelijkertijd Loenhout en Wuustwezel aan, Loenhout via Tereik en Wuustwezel via de Bredabaan. De slag bij Hoogstraten was één van de inleidende gevechten die uiteindelijk uitmondden in de slag bij Waterloo in juni 1815 waar Napoleon definitief werd verslagen door de geallieerde legers uit Pruisen, Oostenrijk, Engeland, Nederland, Rusland enz.

De lezing wordt gehouden op **maandag 15 november** in de zaal van **Het wapen van Zundert**, Katerstraat 12, 4881 AR Zundert. De zaal is open vanaf 19.30 uur en **de lezing begint om 20.00 uur**.

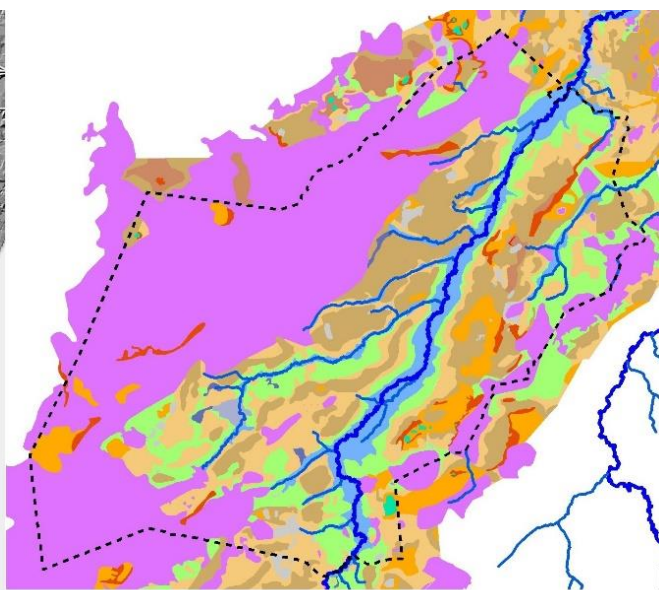
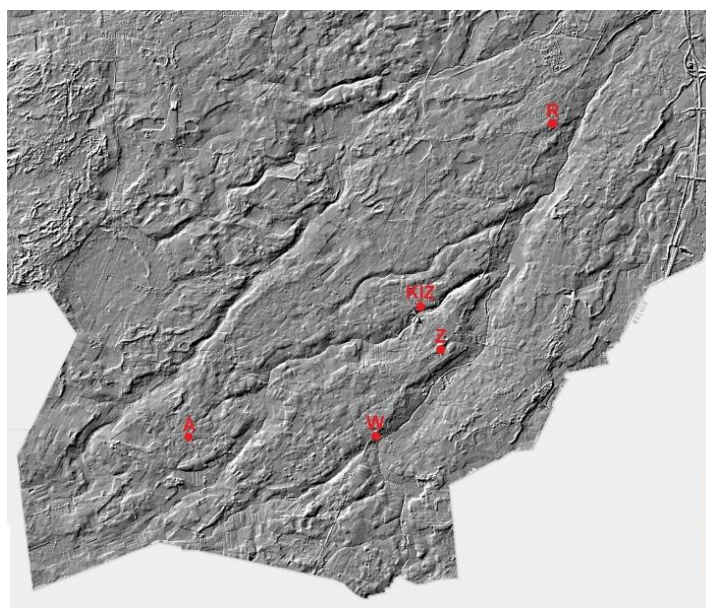
Aangezien de lezing wordt gehouden in een horecagelegenheid, moeten wij ook bij binnenkomst controleren op een coronatoegangsbewijs (QR-code, herstelbewijs of negatieve testuitslag).

Het glooiende landschap in de gemeente Zundert ***Bijdrage van Twan van Duijnhoven***

Dat de kerkdorpen Achtmaal, Klein Zundert, Rijsbergen, Wernhout en Zundert op een dekzandrug liggen is misschien al wel bekend. Karel Leenders omschreef het in 'De Middeleeuwse structuur van Rijsbergen en Zundert', editie nr. 50 van Het Land aan de Breede Aa, als volgt. *"Die bodem is echter geen vlakke plaat die een beetje scheef hangt, het is eerder een grof wasbord met allerlei grote ribbels die van zuidwest naar noordoost lopen. In een van de lange dalen stroomt de Aa of Weerij, in een andere liggen nu de Bredase Turfvaart en de beek de Bijloop. Deze grove ribbels zijn een heel oude structuur die zo'n 2 miljoen jaar geleden ontstaan is. In de laatste ijstijd werd daar nog een dekzandmantel over uitgelegd die weer zijn eigen hoogten en laagten kent. Ten slotte heeft de mens daar vooral in de laatst duizend jaar weer veel aan veranderd: veen weggegraven, zand weggegraven, maar ook akkers flink opgehoogd."* Bij het dagelijkse verkeer door het landschap valt dit allemaal niet zo goed op. Echter als je tijdens fiets- of wandeltochten goed naar het landschap kijkt, zie je bepaalde structuren goed terug.

Op de website <https://www.ahn.nl/ahn-viewer> is het mogelijk om via allerlei kleuren en reliëfs naar het landschap te kijken zonder 'last' te hebben van gebouwen en beplantingen. Hieronder (linker afbeelding) staat een uitsnede van hetgeen daar onder andere te zien is. Voor de duidelijkheid zijn de vijf kerkdorpen van de gemeente Zundert ingetekend. De stip geeft de plaats van de kerk weer. Daarnaast staat een afbeelding van Karel Leenders waar hij een reconstructie van het natuurlijk landschap heeft gemaakt (Reconstructie natuurlijk landschap omstreeks 1000 AD. Tekening K. Leenders, 2015).

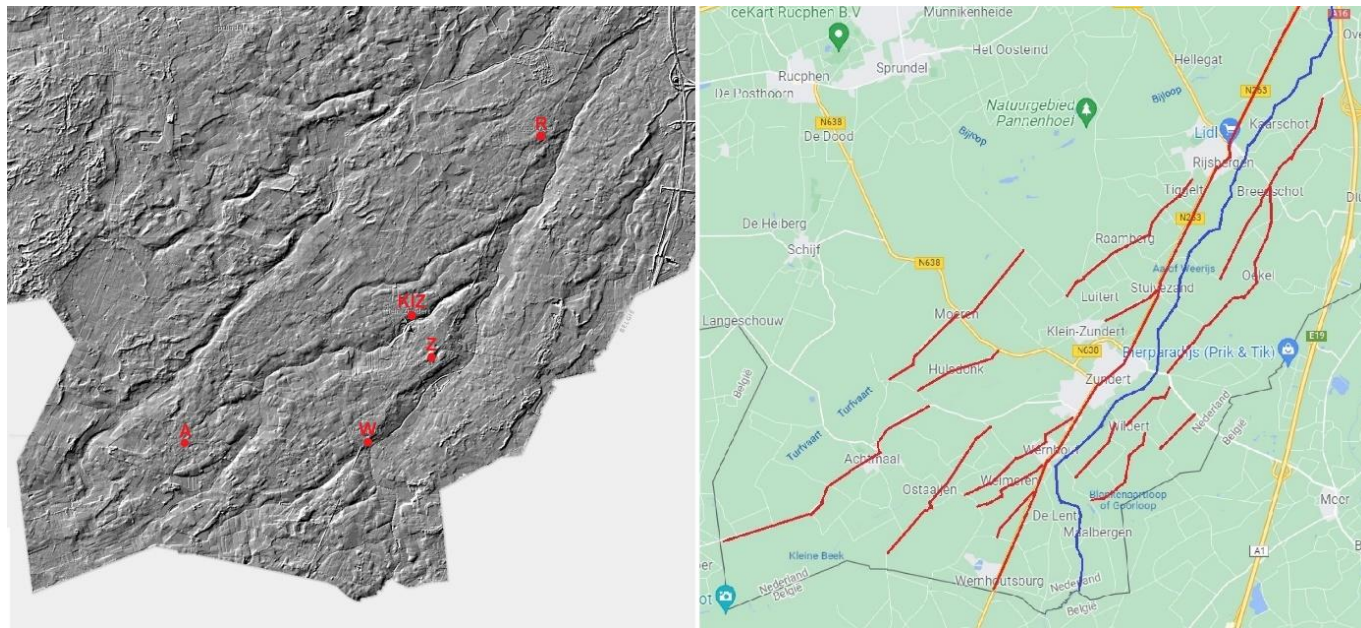

1.1 Lage zandgronden	2.1 Lage dekzandrug	3.1 Hoge dekzandrug	3.3 Hoge zandgrond	4.1 Akkerrandwal
4.2 Duinen	4.3 Kamduinen	4.4 Uitblazingslaagte	5.2 Overige Laagte	6.1 Dal op het Hoge
6.2 Rijt	6.3 Overstromingsvlakte	8.4 Veen verdwenen		

De diverse waterlopen in onze gemeente zoals de Aa of Weerij, de Kleine Beek, de Bredase Turfvaart zijn goed te herkennen. Maar ook de Moerloop is in de structuur van het landschap te zien (net boven Klein Zundert). Opvallend is ook de door de mens aangelegde snelweg A16/E19 helemaal rechts op de afbeeldingen. Het hoogteverschil tussen de snelweg en het natuurlijk landschap bedraagt op sommige plekken ruim tien meter. Op de linker afbeelding, links in het midden valt de cirkel onder de plaats Schijf op. Nadat daar het veen was afgegraven ontstond een ven. Deze is rond 1850 ingepolderd en vervolgens als landbouwgrond in gebruik genomen. De plaats Schijf dankt hieraan zijn naam.

Meer informatie over het ontstaan van Schijf is te vinden op: <https://www.heemkundekringschijf.nl/dorp-schijf/>

De structuur van het wegennet in de gemeente wordt ook bepaald door dit zogenaamde wasbord met ribbels. Veel belangrijke wegen volgen de lijn van zuidwest naar noordoost. Wegen zoals Overasebaan, Tiggeltsestraat, Oekelsestraat, Breedschotsestraat, Oekelsebaan, Rustenburgstraat, Weduwestraat, Antwerpseweg/Bredaseweg, Grote Heistraat, Achtmaalseweg, Prof. H. van der Hoevenstraat, Moersebaan en Nieuwmoerseweg. In de onderstaande rechterafbeelding zijn een flink aantal van deze straten rood ingekleurd. De blauwe lijn is de Aa of Weerij.

Bij het wandelen of fietsen door de gemeente Zundert is op diverse plaatsen het glooiend landschap te zien. Vooral bij de beken en de lopen die uitmonden in de Aa of Weerij zoals de Kleine Beek en de Moerloop. Je merkt dan ook dat het fietsen net even wat makkelijker of moeilijker gaat, een soort van vals plat. Als je vanuit de dorpen Rijsbergen en Zundert naar de Aa of Weerij wandelt, daal je zo'n vijf tot zes meter.

Het hoogste punt binnen de gemeente Zundert ligt waarschijnlijk in het bosje op de kruising van de Helstraat en de Minnelingsebrugstraat in Achtmaal. Daar is het circa 16,2 meter boven NAP. Het laagste punt ligt waarschijnlijk ten noorden van de Montenslaan waar de Aa of Weerij de gemeente Zundert verlaat. Hier is de hoogte net iets meer dan 3,0 meter boven NAP.

Een aantal namen verwijzen ook naar het glooiende landschap van de gemeente Zundert. Namen als Rijsbergen, Tiggeltsebergstraat, Scholbergstraat, Waaijensbergstraat, Raambergstraat, Sanvelisberg, Maalbergenstraat en Aartsberg suggereren dat daar vroeger een soort van 'berg' was.

Bronnen:

De Middeleeuwse structuur van Rijsbergen en Zundert, Heemkundekring De Drie Heerlijkheden, Karel Leenders (2015).

<https://www.ahn.nl/ahn-viewer>

Inloopavond Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Met ingang van de maand december is er weer een vaste inloopavond. Zoals gebruikelijk was, is deze op de eerste donderdag van de maand. Voor de komende twee maanden is dit op donderdag 4 november en 2 december. Hebt u vragen over uw stamboom, over foto's, wilt u iets schenken aan de Heemkundekring (foto's, bidprentjes, boeken, notulen verenigingen e.d.) of wilt u zomaar wat bijkletsen over het verleden, aarzel niet en kom op een van de eerste donderdagen van de maand naar onze locatie in de Karkooi aan de Tiggeltsebergstraat 3 te Rijsbergen. Onze vrijwilligers zijn daar aanwezig vanaf 19.00 uur tot 21.00 uur.

Ook bij deze inloopavond controleren wij op een coronatoegangsbewijs (QR-code, herstellbewijs of negatieve testuitslag).

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 8, november 2021

Oude edities Het Land aan de Breede Aa

De afgelopen maanden hebben een aantal vrijwilligers ons archief ingericht. Hierbij zijn een aantal oude exemplaren van Het Land aan de Breede Aa tevoorschijn gekomen. Ook vanuit schenkingen hebben we oude exemplaren ontvangen. Hieronder een overzicht van de edities waarvan we nog exemplaren hebben. Van veel edities hebben we maar één exemplaar, van anderen hebben we er nog voldoende. Hebt u belangstelling voor een oude editie stuur dan een e-mail naar het secretariaat: dedrieheerlijkheden@gmail.com. Vermeld in die email welke exemplaren u zou willen hebben. Met uitzondering van editie 7-8 Oorlog en bevrijding, zijn de kosten € 5 per exemplaar. Editie 7-8 Oorlog en bevrijding kost € 25, maar dan krijgt u ook meer dan 400 bladzijden aan informatie en foto's over de Tweede Wereldoorlog. Genoemde kosten zijn exclusief eventuele verzendkosten.

Nr.	Maand	Jaar	Hoofdtitel
5	November	1993	Vervolg onderwijs in Zundert
7-8	Oktober	1994	Oorlog en bevrijding
12	April	1997	Panden en bewoners Zundert 1
14	April	1998	Zundertse en Rijsbergense liedjes
15	Oktober	1998	Panden en bewoners Zundert 2
16	April	1999	Panden en bewoners Zundert 3
17	Oktober	1999	Panden en bewoners Zundert 4
18	April	2000	Kroniek van 100 jaar
19	Oktober	2000	Veldnamen in Zundert
20	April	2001	Panden en bewoners Zundert 5
25	April	2003	Oorlogsbelevissen
26	Oktober	2003	150 jaar Zundert & van Gogh
28	Oktober	2004	Gilde St. Bavo
30	Oktober	2005	Sage en Volksverhalen
32	Oktober	2006	Panden, bewoners en beroepen Wernhout
33	April	2007	Vrouwen in Begga's Hof
35	April	2008	Het weldoenerskerkhof Rijsbergen
36	Oktober	2008	Er zijn tenslotte grenzen
37	April	2009	Elk bidprentje heeft een ziel
38	Oktober	2009	Gedenkteken en monumenten in gemeente Zundert
39	April	2010	Buurtschap de Moeren en zijn bewoners
40	Oktober	2010	Dialect is "in"
41	April	2011	Gelezen in oude kranten
42	November	2011	"Op z'n Zunderts gezeed"
43	April	2012	De grens, Tot daar en verder
44	November	2012	Willem Passtoors (1784-1859)
45	April	2013	Brandweer gemeente Zundert
46	Oktober	2013	Zundertse mensen een eeuw oud
47	April	2014	Maria hof
48	Oktober	2014	Onze vrijheid moeten we blijven herdenken
50	Oktober	2015	Middelseeuwse structuur van Rijsbergen en Zundert
52	Oktober	2016	Het Hof te Rijsbergen, deel 1
53	April	2017	Het Hof te Rijsbergen, deel 2
54	Oktober	2017	Vrede Oord

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 9, december 2021

Jaarvergadering dinsdag 18 januari 2022

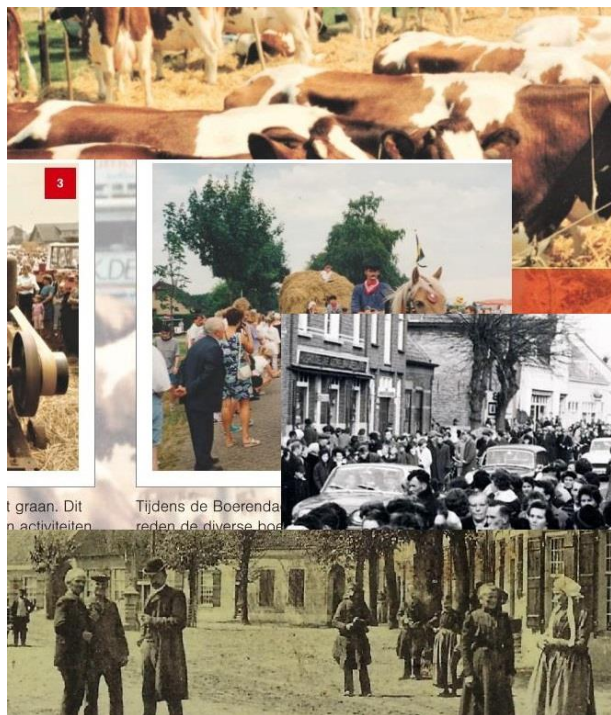
De jaarvergadering van Heemkundekring De Drie Heerlijkheden vindt plaats op dinsdag 18 januari 2022 en wordt dit jaar gehouden in de Karkooi aan de Tiggeltsebergstraat 3 te Rijsbergen. Hierbij nodigen wij u uit voor het bijwonen van deze vergadering. De vergadering begint om 19.30 uur, de zaal is vanaf 19.00 uur open.

Natuurlijk volgen wij als bestuur de ontwikkelingen omtrent de maatregelen aangaande het corona-virus. Mocht deze ontwikkelingen aanleiding geven om de jaarvergadering niet door te laten gaan op 18 januari 2022, dan zullen wij in eerste instantie deze verzetten naar een nog nader te bepalen datum. Wij houden u hiervan op de hoogte middels e-mail en/of middels onze nieuwsbrieven.

De agenda van deze jaarvergadering is als volgt.

- 1. Opening en welkom (door de voorzitter)**
- 2. Mededelingen en vaststellen agenda (door de voorzitter)**
- 3. Verslagen 2021**
 - a. Jaarverslag 2021 (door de secretaris)
 - b. Financieel verslag 2021 (door de penningmeester)
 - c. Verslag kascommissie door Piet Utens en Jack Roelands én verkiezing nieuwe kascommissie.
- 4. Bestuursverkiezing (door de voorzitter)**
 - a. Aftredend volgens rooster zijn Guido Wouters en André van der Kloot.
Beiden stellen zich niet opnieuw herkiesbaar.
 - b. Verkiezing nieuwe bestuursleden.
- 5. Jaarkalender 2022 (door de voorzitter)**
- 6. Diverse mededelingen (door de voorzitter)**
- 7. Rondvraag**

Historische plaatjes Plus en Albert Heijn

De afgelopen maanden is er hard gewerkt door de werkgroep 'Historische plaatjes'. Deze werkgroep houdt zich bezig met de verzamelboeken met historische plaatjes voor zowel de supermarkten PLUS van Eekelen (Rijsbergen) als voor de Albert Heijn (Zundert). De laatste weken heeft de nadruk gelegen op het boek voor de PLUS. Immers de actie van de PLUS staat gepland voor februari 2022. En om alles gereed te hebben moet er nog veel gebeuren.

Alle verhalen behorende bij de categorieën zijn inmiddels geschreven, de foto's voor de spaarplaatjes en de bijbehorende teksten zijn gereed. Alles is recentelijk doorgestuurd naar Tomorrow/LLG die voor de verdere opmaak zorgt. December zal in het teken staan van controle van de proefversies. En daarna kan gestart worden met het drukken van de boeken.

Het wordt een verzamelboek met 25 categorieën welke betrekking hebben op Rijsbergen. In totaliteit zijn er 150 stickers te sparen. Bij elke categorie staat een bijbehorende foto en een nadere toelichting over de categorie. Kortom een geweldig mooi boek om zelf samen te stellen.

Begin volgend jaar gaan we met de werkgroep verder met het samenstellen van het boek voor de Albert Heijn, die haar actie gepland heeft voor het najaar van 2022.

Wiendflep

Bijdrage van Adri Hoppenbrouwers

Gè wel 's van die meese die alles veul bééter, mooier en vural veul duurder hemme. Toevallig ken ik wook zo iemand en dad ies Cas, ne kammeraad van wir ne kennis van oos. Agge verbij z'n hûis komt dan kund al ziên wa vur sort mèesen ad zen. Ne grwoote vèever ien de tûin mee van die grwoote karpers d'r ien. D'r staon van die léévesgrwoote beelde. Ge zie meraaper ne plaant. Volges mèn ston 'r die nog gineejs . Mar wel van die spierwiete kietelkaikes (grint). Hjeel d'n tûin ies rommetom afgezet mee smeedèzer hekwaark. Nou zulde wel zegge; 'da mot dieje méés toch zelf wééte'. Jao, daor hedde wel gelèek ien mar iedre kjeer ak daor verbij kom ies ie in dieje vèever béézig of z'n beelde aon 't schwoonmaoke. En aaltij houdt ie me staonde om 'n protje te maoke en da gaot dan oover z'n viese en z'n beelde en vural hoeveul a ze wel nie gekost hemme. En a g'm mot gelwoove ies da nie wèèinig.

't les zonder mjeer n'n echte WIENDFLEP.

Er zijn van die mensen die alles veel beter, mooier en vooral veel duurder hebben. Toevallig ken ik ook zo iemand en dat is Cas, een kameraad van weer een kennis van ons. Als je voorbij zijn huis komt dan zie je al wat voor soort mensen dat zijn. Een grote vijver in de tuin met van die grote karpers erin. Daar staan van die levensgrote beelden. Je ziet maar amper een plant. Volgens mij staan die er zelfs geeneens. Maar wel van die spierwitte keitjes (grind). De gehele tuin is rondom afgezet met een smeedijzer hekwerk. Nu zou je wel zeggen: 'dat moeten die mensen toch zelf weten'. Ja, daar heb je wel gelijk mee maar iedere keer als ik daar voorbij kom is hij in die vijver bezig of zijn beelden aan het schoonmaken. En altijd houdt hij me aan om een praatje te maken en dat gaat dan over zijn vissen en zijn beelden en vooral hoeveel die wel niet gekost hebben. En als je hem moet geloven is dat niet weinig.

Het is zonder meer een echte opschepper.

Rabobank ClubSupport

Ook dit jaar hebben wij meegedaan met de Clubsupport 2021 van de Rabobank De Zuidelijke Baronie. En maar liefst het fantastische bedrag van € 556,95 mogen ontvangen. Dankzij u die op ons gestemd hebben, maar zeker ook dankzij de Rabobank Die dit mooie evenement organiseert. Helaas kregen we dit jaar de uitslag via de post en niet via een mooie bijeenkomst zoals we die andere jaren hebben gehad. Maar natuurlijk begrijpelijk dat dit niet mogelijk was.

Het geld gaan wij goed besteden aan de verdere inrichting van onze nieuwe locatie in de Karkooi, maar vooral aan het digitaliseren van ons archief (foto's, bidprentjes, boeken). Onze locatie is inmiddels mooi ingericht. Graag laten wij dit aan u zien in 2022 op een nog nader te plannen datum. Maar wilt u alvast een kijkje nemen of met onze vrijwilligers bijpraten, elke eerste donderdag van de maand zijn wij weer geopend. U bent van harte welkom in onze locatie in de Karkooi aan de Tiggeltsebergstraat 3 te Rijsbergen.

Namens het bestuur en alle leden van Heemkundekring De Drie Heerlijkheden bedanken wij Rabobank De Zuidelijke Baronie voor dit ontzettend mooie bedrag. Het gaat goed besteed worden.

Inloopavond Heemkundekring

Op de eerste donderdag van de maand is de vaste inloopavond van de Heemkundekring in de Karkooi. Dit is voor de komende maanden op 2 december 2021, 6 januari 2022, 3 februari 2022 en 3 maart 2022. **De openstelling van 2 december gaat in ieder geval niet door als gevolg van de maatregelen omtrent het corona-virus.** Ten aanzien van de overige data houden wij u middels onze nieuwsbrieven op de hoogte.

Heemkundekring De Drie Heerlijkheden

Achtmaal
Klein Zundert
Rijsbergen
Wernhout
Zundert

NIEUWSBRIEF

Secretariaat/redactie nieuwsbrief: Twan van Duijnhoven,
Oranjestraat 46, 4891 XP Rijsbergen, 076-596 8240
e-mail: dedrieheerlijkheden@gmail.com, www.dedrieheerlijkheden.nl

Twintigste jaargang, nummer 10, december 2021

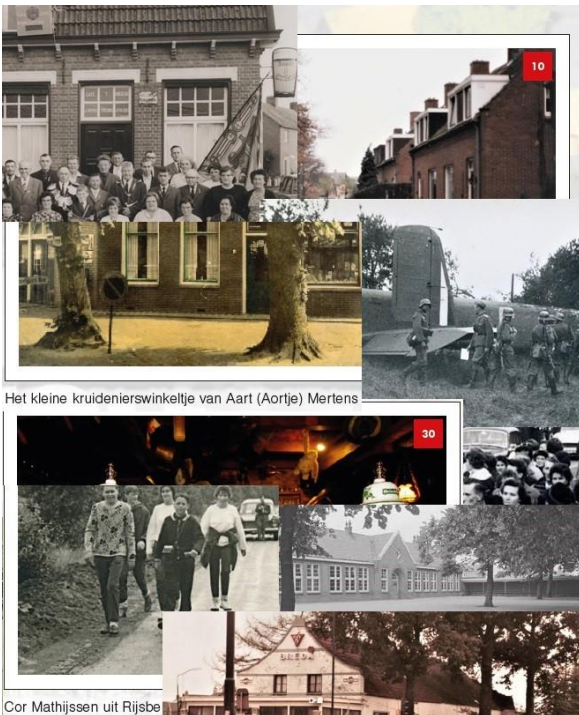
Jaarvergadering dinsdag 18 januari 2022

De jaarvergadering van Heemkundekring De Drie Heerlijkheden hebben wij gepland op dinsdag 18 januari 2022. Het corona-virus houdt alle gemoederen bezig en inmiddels zitten wij weer in een harde lockdown. Het is voor het bestuur nog onduidelijk of de jaarvergadering door kan gaan op 18 januari 2022. De kans is heel groot dat dit niet gaat lukken. Mocht deze niet doorgaan dan gaan wij uitwijken naar een nieuwe datum. Dit wordt dan op een nog nader te bepalen datum in de maand maart of april van 2022 met dezelfde agenda, hetzelfde tijdstip (19.30 uur) en dezelfde locatie (Karkooi, Tiggeltsebergstraat 3, Rijsbergen). Uiterlijk in de eerste week van januari 2022 nemen wij de beslissing hierover. Middels onze nieuwsbrieven houden wij u hiervan op de hoogte.

Inloopavond Heemkundekring

Op de eerste donderdag van de maand is de vaste inloopavond van de Heemkundekring in de Karkooi. Dit is voor de komende maanden op 6 januari 2022, 3 februari 2022 en 3 maart 2022. De openstelling van 6 januari 2022 gaat in ieder geval **niet** door als gevolg van de maatregelen omtrent het corona-virus. Ten aanzien van de overige data houden wij u middels onze nieuwsbrieven op de hoogte.

Verzamelboek historische plaatjes PLUS van Eekelen

De afgelopen maanden is er weer hard gewerkt door de werkgroep 'Historische plaatjes'. Met name een kerngroep uit die werkgroep bestaande uit Toon van den Berg, Piet Maas en Twan van Duijnhoven hebben zich de laatste weken bezig gehouden met 'de puntjes op de i te zetten' wat betreft de teksten.

Daarnaast hebben zij zich samen met PLUS van Eekelen ingespannen om een mooie lay-out van het verzamelboek te krijgen. Staan de foto's op de juiste plek? Zijn er niet essentiële delen van de foto's weggesneden? Hoe gaat de kافت eruit zien? De titel van het boek niet vergeten? Het resultaat van dit alles is een mooi verzamelboek met 25 categorieën welke betrekking hebben op Rijsbergen.

In totaliteit zijn er 150 plaatjes in de vorm van stickers te sparen. Bij elke categorie staat een bijbehorende foto en een nadere toelichting over de categorie. Kortom een geweldig mooi boek over Rijsbergen om zelf samen te stellen.

De actie van PLUS van Eekelen start op zondag 6 februari 2022. Van te voren ontvangt ieder gezin in Rijsbergen thuis via de post een gratis setje van drie plaatjes en een voucher. Met dat voucher kan een gratis boek opgehaald worden bij PLUS van Eekelen.

Fijne feestdagen

Voor iedereen wordt het weer een andere kerst en oud- en nieuwjaar dan wat we feitelijk willen. Maak er desondanks het beste van wat mogelijk is. En laten we vooral aandacht schenken aan hen die dit het meeste nodig hebben, met een telefoontje of een bezoekje binnen de richtlijnen. Wij wensen u fijne dagen en een heel gezond 2022.

Namens Heemkundekring De Drie Heerlijkheden
Toon van den Berg, voorzitter

